

Impulsy u kávy s Romanem Giebischem

Autor: Mgr. Kristýna Havlová

Číslo: roč. 6, č. 3/2020

Rubrika: Impulsy u kávy

Klíčová slova:

rozhovory

Jak jste se ke svému povolání dostal?

U mne to bylo rodinné zatížení, bratr pracuje u Českých drah jako táta a já jako moje máma pracuji v knihovně. Máma pracovala celý život ve Vědecké knihovně v Olomouci a já jsem tam tak nějak načichnul knihovnictvím... Do knihovny jsem nastoupil v období velkých záplav na Moravě v roce 1997 a stal jsem se vedoucím Správy a ochrany fondů VKOL a hned jsem musel řešit zaplavené sklady a neustálé stěhování fondů. Po vzniku nových krajů jsem byl jmenován krajským metodikem Olomouckého kraje a jezdili jsme po knihovnách od Javorníka v Jeseníkách po Kojetín na Prostějovsku. Rád na to vzpomínám. Po třinácti letech v Olomouci jsem se přestěhoval do Prahy a začal pracovat v Knihovnickém institutu Národní knihovny ČR.

Knihovnictví bývá řazeno k feminizovaným profesím, jak se vám v převážně ženském kolektivu pracuje?

Téměř od narození jsem vyrůstal mezi knihovnicemi Vědecké knihovny v Olomouci, kde pracovala moje máma, a byl tam vynikající kolektiv, takže jsem trávil i pracovní soboty s „tetama“ v knihovně a moc se mi to líbilo. Vlastně tam často pracoval i můj táta, protože s dalšími muži zdejších knihovnic stavěl dřevěné regály na knihy a pomáhal se stěhováním fondů na neuvěřitelná místa - fara ve Skrbeni, barokní zámeček v Nenakonicích, budova Teologické fakulty v Olomouci... Olomoucká knihovna dlouhá léta využívala vhodné i méně vhodné depozitáře a naštěstí se jí nedávno podařilo vybudovat velký krásný depozitář v Olomouci, kde byla soustředěna většina fondu. Já osobně s feminizovaným pracovištěm problém nemám, snad ani ty feministky v knihovnách nemají problém se mnou.

Poskytuje vám pozice minoritního druhu v kolektivu nějaké výhody?

Myslím si, že ano, většina žen stále drží nějaké diety, a tak na mne zůstávají chlebičky a zákusky J. A teď vážně, já osobně nějak genderové rozdíly mezi knihovnicemi a knihovnicemi nevnímám, jsou dobří kolegové a někteří jsou dokonce ještě lepší. Protože jsem ve feminizovaném kolektivu vyrůstal, tak jsem se nemusel učit orientaci v ženském kolektivu a mohu v něm bezproblémově fungovat, aniž bych si musel vyvinout vlastní strategii přístupů, které se budou k mým kolegyním vztahovat. Svoji identitu nevnímám jako dobrovolně feminizovanou, ačkoliv moje oblíbená kolegyně Zlata Houšková vždy říká, že už jsem jedna z nich J.

Jaké jsou podle vás příčiny a důsledky feminizace českého knihovnictví?

Určitě to bude platovým ohodnocením, které je stále velmi nízké a nedovoluje mužům, stejně jako ve školství, se naplno věnovat pouze této profesi. Můj šéf Vít Richter vždy účastníkům našeho rekvalifikačního kurzu v NK ČR říká, že se jako knihovníci odsuzují k celoživotní chudobě... Knihovnictví, v jehož rámci dnes pracují převážně ženy knihovnice, je moderní společností vnímáno jako typicky feminizovaná profese. Rozdíly v oceňování žen a mužů se v Česku stále moc nemění. V ČR je rozdíl mezi platy mužů a žen druhý největší v EU - téměř 22 procent. A i tato skutečnost do

českých knihoven více mužů nenaláká.

Máte ponětí o tom, jaká je v tomto ohledu situace v zahraničí?

Záleží v jakém zahraničí, na východ od nás to bude podobné jako v Česku a na sever a západ to je jistě lépe ohodnocená profese. Knihovníci mají často vysokou školu, pomáhají vzdělávat veřejnost, a přesto si domů odnáší peníze, které jsou jen nepatrně nad hranicí minimální mzdy. Jejich finanční ohodnocení je často tak špatné, že raději odcházejí do jiných oborů, aby mohli vést „normální“ život. Situaci se u nás snaží pomoci iniciativa Za knihovny, ve které knihovníci požadují otevřít otázku svých platů.

Jak se díváte na budoucnost českého knihovnictví, myslíte si, že bude disproporce mezi počtem mužů a žen v knihovnách v následujících letech čím dál větší?

Ta feminizace už dnes je velmi vysoká, řekl bych, že není co „vylepšovat“. V dnešní době robotizace je knihovnická velmi ohrožená profese. V řadě studií se předpovídá, že polovinu dnes známých profesí nahradí roboti, ale vzniknou opět nové profese, které dnes ještě neznáme. Nejvýraznější je zatím nástup robotů ve virtuálním světě, kde automatické vyhledávače, spamy a falešné identity podle studie společnosti Incapsula loni obstarávaly přes 60 procent provozu, tedy zastali víc práce než živí lidé. Podle mne není důležité genderové rozdělení pracovníků knihoven, ale musíme hledat služby, které knihovny mohou nabízet veřejnosti a nelze je nahradit roboty. V nějaké oxfordské studii jsem četl, že například nelze nahradit roboty pozici duchovního. Zajímavé, že?

Máte mezi knihovnicemi své vzory?

Mám mnoho vzorů, ale neřeknu vám konkrétní jména, protože bych na někoho určitě zapomněl. Ale vlastně řeknu, celý svůj profesní život jsem se úzce přátelil s Jaroslavou Biolkovou, bývalou ředitelkou Městské knihovny v Přerově, a nedávno jsem ji vyprovodil s dalšími kolegy na poslední cestu... Na Jarku nikdy nezapomenu.

HAVLOVÁ, Kristýna. Impulsy u kávy s Romanem Giebischem. *Impulsy: Inspirace, náměty a trendy dětského čtenářství* [online]. 2020, roč. 6, č. 3 [cit. 2020-07-20].

Dostupný z WWW: impulsy.kjm.cz/impulsy-clanek/impulsy-u-kavy-s-romanem-giebischem.
ISSN 2336-727X.